

ELŐTERJESZTÉS

Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2015. december 17-i rendes ülésére

Tárgy: „Dombópédia” – Dombóvár és környékének helytörténeti adatbázisa

Előterjesztő: Szabó Loránd polgármester

Készítette: Polgármesteri Kabinet

Tárgyalta: Pénzügyi és Gazdasági Bizottság
Humán Bizottság

Tanácskozási joggal meghívott:
Virágné Bán Emma, Dombóvár Város Könyvtárának vezetője

Készítő részéről ellenőrizte:
Enczel Istvánné csoportvezető, Polgármesteri Kabinet

Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:
Kovács Gyula, Pénzügyi Iroda vezetője

Törvényességi szempontból ellenőrizte:
Dr. Letenyi Róbert jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

Mint eddigi döntéseink és munkáink is bizonyítják, Dombóvár Város Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít arra, hogy minél szélesebb körben megismertesse a települést, annak történetét és történelmét. Számos tanácskozás zajlott Dombóvár Város Könyvtárával, hiszen több helytörténeti érték - általunk kért - feldolgozását és bemutatását végezték. A közös munka során megszületett egy helytörténeti adatbázis – „Dombópédia” – létrehozásának ötlete. Alapvető célunk, hogy minél szélesebb körben hozzáférhetővé tegyük a Könyvtár alapításától kezdődően összegyűjtött számos helyismereti dokumentumot. Ezzel elősegítjük az oktatási, közművelődési, gazdasági feladatok megoldását, valamint a helyismeret, a múlt átható ismerete elmélyíti a lakosság identitástudatát és kötődését városunkhoz, mivel a közös múltnak rendkívüli összetartó ereje van.

Az adatbázis felépítésének tervezete:

1. Helyismereti könyvek, kéziratok, térképek, szakdolgozatok
2. Cikk adatbázis
3. A dombóvári Városi Televízió anyaga
4. Jeles dombóváriak
5. Aprónyomtatványok
6. Helyi épületek, szobrok
7. Városi fotóalbum
8. A Dombóvári Helytörténeti Gyűjtemény anyaga
9. Dombóváron működött és működő szervezetek, intézmények
10. Természeti értékek
11. Linkgyűjtemény

Számtalanszor tapasztaljuk mi is, hogy az interneten található információk nehezen megtalálhatóak, csak temérdek oldal átolvasás után jutunk ahhoz az adathoz, amire pontosan szükségünk van, valamint nagyon sok oldal esetében nem lehetünk biztosak az információk hitelességében. Mi ezzel az adatbázissal ezt is szeretnénk kiküszöbölni, könnyen, gyorsan és hitelesen szeretnénk információt szolgáltatni az érdeklődőknek. Rólunk, nekünk, az utókornak.

Dombóvár Város Könyvtárának vezetője most azzal a kéréssel fordult Képviselő-testületünkhöz, hogy támogassuk az általuk összegyűjtött anyagokból álló adatbázis – „Dombópédia” – létrehozását. (Az intézményvezető levelét a melléklet tartalmazza.) Az előzetes egyeztetések alapján tájékozódva az adatbázis létrehozásához szükséges rendszer megtervezésének és a felület létrehozásának költsége körülbelül 1.500.000 – 2.000.000 Ft összegű. A feladat ellátáshoz szükséges személyi feltételek adottak az intézménynél. Ennek a költségnek a finanszírozásához kéri a 2016. évi intézményi költségvetés-tervezésbe való beleszámítását.

Határozati javaslat
Dombóvár és környéke helytörténeti adatbázisának („Dombópédia”)
létrehozásáról

Dombóvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megbízza Dombóvár Város Könyvtárát a „Dombópédia” című helytörténeti adatbázis létrehozásával.

A Képviselő-testület a feladat ellátására az önkormányzat 2016. évi költségvetésében Dombóvár Város Könyvtárának 2.000.000 Ft-ot elkülönít, valamint felhatalmazza az intézményvezetőt az adatbázis rendszerének létrehozásához szükséges beszerzési eljárás megindítására.

Határidő: 2016. január 31. – közbeszerzési eljárások lefolytatására

Felelős: Polgármester

Végrehajtásért felelős: Dombóvár Város Könyvtára
Polgármesteri Kabinet

Szabó Loránd
polgármester

KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL

Szabó Loránd

Polgármester

7200 DOMBÓVÁR,

Szabadság u. 18.

Tárgy: Dombópédia

Tisztelt Polgármester Úr!

Dombóvár Város Könyvtárának vezetőjeként azzal a kéréssel fordulok Önhöz és Dombóvár Város Önkormányzata Képviselő-testületéhez, hogy támogassa intézményünk azon törekvését, hogy a közeli jövőben létrehozasson egy városunk múltját, jelenét bemutató adatbázist.

Napjainkban felerősödött az igény a helyi információk, a szűkebb környezet megismerésére, nőtt az érdeklődés a szülőföld, a lakókörnyezet története és jelene iránt. A helyi információk iránti érdeklődés tehát mind országos, mind helyi szinten jelentős mértékben megnőtt. A lokális információk, az őket hordozó dokumentumok gyűjtése, kezelése, hozzáférhetővé tételük adja a helyismereti munka tartalmát, lényegét.

Másrészt lehetőségeink is kitérnek a technikai feltételek, az információk sokfélesége terén. Nagyon sokféle információhordozó kerülhet a helyismereti gyűjteménybe – egyik fő feladatunk ezek közvetítése használóink számára. A technikai lehetőségek fejlődésével ma már nem csak helyben szolgáltatathatunk: a hálózat segítségével országhatárok nélkül és könyvtárunk falain kívül eljuttatható szinte bármilyen információ az érdeklődők számára. A helyismereti munka egyik elemévé vált – sok más fontos részterület mellett – a digitalizálás, az elektronikus dokumentumok gyűjtése, esetleg előállítás, közzététele. A feldolgozandó dokumentumok összeállításakor figyelembe kell venni a szerzői jogokat.

A helyismereti tevékenység az adott helyhez érzelmi-értelmi kötődést erősíti. Ez a kötődés a későbbiekben elvezet a lokálpatriotizmus érzésének és tudatának elmélyüléséhez, amely kiindulópontja lehet a hazaszeretet és hazafiság létrejöttének.

Ezek mellett nem elhanyagolható az a tény sem, hogy a helyi – vagy más néven helyismereti információk feltárása, rendelkezésre bocsátása, közzététele stb. elősegíti egy adott hely oktatási, közművelődési, gazdasági feladatainak megoldását.

Több, helytörténeti értékek gyűjtését, feldolgozását, bemutatását végző kezdeményezésben, projektben (is) működünk már együtt, úgy gondolom egész jól. E közös és sikeres munkák eredményei, tapasztalatai, valamint Polgármester Úrral történő személyes egyeztetések során felmerült, mondhatni megérett egy helytörténeti adatbázis („Dombópédia”) létrehozása, felépítése.

A fenntartó lehetőségeihez képest érdeklődő és támogató az intézmény működését, szakmai feladatainak ellátását illetően. Az intézményi feladatellátás színvonala pedig megnyugtató lehet a fenntartó számára. Elmondható, hogy a fenntartó és az intézmény kapcsolata harmonikus.

A projekt célja, rövid bemutatása:

Az adatbázis alapvető célja, hogy a Dombóvárra és vonzáskörzetére vonatkozó oktatási, tudományos, kulturális célokra használható dokumentumokat összegyűjtse, rendezze, rendszerezze és egyforma eséllyel hozzáférhetővé tegye a nagyközönség számára. Helyismereti gyűjteményünkben olyan dokumentumok találhatóak, melyek segítik a helyismereti kutatást, segítséget nyújtanak a szakdolgozóknak, érdeklődőknek és az ismereteiket bővíteni kívánóknak, hogy megismerhessék városunk múltját és jelenét.

Az ismeretközvetítés mellett az adatbázis másik nagyon fontos szerepe a megőrzés, az állományvédelem. Ez a funkció nagyon fontos, hiszen azt szeretnénk, hogy a régi, sokszor már száz éves, rendkívül értékes dokumentumok fennmaradjanak az utókor számára.

A feldolgozni kívánt anyag több TB. A rendszer kiépítése rendkívül időigényes, hosszú és alapos folyamat. A könyvtár közfoglalkoztató intézmény, a feladat ellátásához szükséges személyi feltételek adottak és vélhetően a későbbiekben is így lesz.

Előzetes egyeztetések alapján, tájékozódva, az adatbázis létrehozásának költsége körülbelül 1.500.000-2.000.000 Ft

Helyismereti állomány

Dombóvár Város Könyvtárában a helyismereti dokumentumok tervszerű gyűjtése a könyvtár alapításától kezdve folyik. Az állomány szakszerű rendezésére kutatószobát alakítottak ki. A helyismereti állomány csak helyben használható, ez bizonyos mértékben leszűkíti a dokumentumok használhatóságának körét.

Könyvtárunk helyismereti gyűjtőköre nem korlátozódik csak és kizárólagosan Dombóvárra. Gyűjtőkör szerint – és a teljesség igénye nélkül az alábbi községekről szóló anyagokat gyűjtjük: Kospol, Attala, Kaposszekcső, Csikóstöttös, Jágónak, Döbrököz, Kurd, Gyulaj, Szakcs, Kocsola, Lápa, Várkony.

A helyismereti állomány legértékesebb részét a könyvek alkotják: monográfiák, értekezések, antológiák, bibliográfiák, adattárak stb. Ami gyakorlatunkban a döntő szempont a helyi vonatkozás, a helyi kötődés.

A kézirat az egyik leghitelesebb forrásként számoltartott dokumentumfajta, mely a szerző látásmódjáról, szubjektív állásfoglalásáról árulkodik. Ide tartoznak a szakdolgozatok is.

Nálunk - úgy érezzük, célszerű megoldásként - a könyvként kezelt térképek a könyvek között találhatóak. A térképállomány frissen tartása - gondoljunk csak az utcanév-változásokra - alapfontosságú feladatot.

A helyismereti állományban - kis számban ugyan - , de megtalálhatók videófilmek, DVD-k, CD-ROM-ok. Folyamatban van a Városi Televízió anyagának digitalizálása, a műsorok rövid leírása Word dokumentumban.

Az aprónyomtatványok a különféle kulturális, gazdasági, politikai eseményekre hívják fel a figyelmet.

Eredeti fényképek vagy azokról készített másolatok, illetve képeslapok is részét képezik a helyismereti gyűjteménynek. A Dombay-féle fotókról és Dr. Szombath Tibor képeslapgyűjteményéről digitális másolat is készült.

Az adatbázis gyűjtőköre

Elképzeléseink szerint a helyismereti adatbázis alapja a Dombóvár Város Könyvtárában megtalálható helyismereti gyűjtemény, amely tartalmaz Dombóvárra és vonzáskörzetére vonatkozó könyveket, szakdolgozatokat, évfolyamdolgozatokat, kéziratokat, folyóiratokat, aprónyomtatványokat, képeslapokat, fotókat, helyi személyekről szóló dokumentumokat, tanulmányokat, térképeket, CD-eket, DVD-eket és a Városi Televízió felvételeit 1987 és 2001 között. Ehhez a gyűjteményhez

kapcsolódnak a Dombóvári Helyismereti Gyűjtemény dokumentumai, tárgyi leletei, feljegyzései.

Az adatbázis felépítésének tervezete

1. Helyismereti könyvek, kéziratok, térképek, szakdolgozatok

Dombóvár Város Könyvtárában megtalálható, a könyvtár integrált könyvtári rendszerében (TextLib) már feldolgozott dokumentumok, melyek visszakereshetők a könyvtár internetes katalógusában. Ez a katalógus folyamatosan frissül, ezért ebben a menüpontban a felhasználókat át lehetne irányítani a könyvtár OPAC-jához. A pontos, többszemponútú visszakereshetőség érdekében a teljes feldolgozott helyismereti állományt újra kell tárgyszavazni (ezzel együtt a tárgyszavakat egységesíteni). Ezen dokumentumok tartalomjegyzékének, címlapjának digitalizációja lehetséges, a szerzői jogok tiszteletben tartása mellett.

2. Cikk adatbázis

Az Illyés Gyula Megyei Könyvtár 1989-2010-ig feldolgozta a megyére vonatkozó cikkeket, ezen belül természetesen megtalálhatóak a Dombóvárra és vonzáskörzetére vonatkozó írások is. Terveik között szerepel, hogy ezt az adatbázist 2014-ig kibővítik, valamint a közeli jövőben fejleszteni szeretnék ezt az adatbázist azzal, hogy digitalizált formában is elérhetővé teszik az általuk feldolgozott cikkeket. Az ő munkájukat folyamatosan figyelemmel kísérve értesülnének a feldolgozott cikkekről, valamint jelezni tudnák feljűk, amennyiben 1-1 Dombóvárra és vonzáskörzetére vonatkozó cikket nem dolgoztak fel. A menüpont a megyei könyvtár cikk-adatbázisára mutatna.

3. A dombóvári Városi Televízió anyaga

A Városi Televízió műsorszámainak digitalizálása VHS-ről DVD-re folyamatban van. A műsorszámokról rövid leírás készül. Érdemes lenne külön adatbázisban és külön szerveren rögzíteni a műsorszámok adatait, valamint feltölteni a felvételeket, hogy a felhasználók a találataik mellett beágyazva azonnal meg is nézhessék azokat.

4. *Jeles dombóváriak*

Az adatbázis e részében a helyi személyek biográfiája lenne elérhető fotókkal kiegészítve. A forrásanyag alapját a Dombóvár Város Könyvtárában fellelhető dokumentumok és a Helytörténeti Gyűjtemény anyaga szolgálja. Minden személyhez tartozna életrajz, fotógaléria, az általa írt művek jegyzéke, a róla szóló művek jegyzéke, melyek a könyvtár lelőhelyjegyzékére mutatnának. Az információk visszakereshetőségének biztosítása érdekében az anyagok tárgyszavazásának feladatát a helyismeretben jártas személyekkel a könyvtár el tudná látni. Ehhez a részegységhez szintén szükség van a külső adatbázisra és tárhelyre.

5. *Aprónyomtatványok*

A könyvtár állományában megtalálhatók a könyvtári és városi plakátok, szórólapok, meghívók. Ezen dokumentumokat PDF fájlba digitalizálva közzé lehetne tenni az adatbázisban, amihez szükség lenne szövegfelismerő programra és tárhelyre.

6. *Helyi épületek, szobrok*

A Dombóváron és vonzáskörzetében található neves épületek is helyet kapnának az adatbázisban leírással, fotógalériával, és történettel. Az adatok feldolgozásához szintén a külső adatbázis és tárhely szükséges. Alapul a könyvtár és a Helytörténeti Gyűjtemény anyagai szolgálnának.

7. *Városi fotóalbum*

Számos fotó, képeslap, diafilm található a dombóvári közgyűjteményekben, melyeknek digitalizálása részben megtörtént, például Dr. Szombath Tibor képeslapgyűjteménye. Az adatbázisba való feltöltéshez szükség van ezek részletes feldolgozására: tárgyszavazásra, címkézésre a képeken szereplő személyek, épületek meghatározására. A fotók, képeslapok ez által jól visszakereshetővé válnak. Érdeemes lenne külön almenüt létrehozni mind a fotók, mind a képeslapok számára.

8. *A Dombóvári Helytörténeti Gyűjtemény anyaga*

A gyűjteményben lévő tárgyak, régészeti leletek fotói, valamint ezek leírásai, feldolgozása is nagyon fontos. Mivel Dombóváron és környékén számos jelentős régészeti feltárás történt, és történik napjainkban is, ezért ezeket az információkat is közzé kell tenni a feltárás rövid történeti leírásával, fotókkal a feltárásról és a leletekről. Nagyon jó kiindulási alapja lenne a Dombóvári Helytörténeti Gyűjteményben fellelhető információk, anyagok.

9. *Dombóváron működött és működő szervezetek, intézmények*

A helyi szervezetek, intézmények is helyet kaphatnának az adatbázisban, helyi Arany oldalakat alkotva rövid ismertetővel, elérhetőséggel, és a honlapjukra történő hivatkozással, naprakész információkkal.

10. *Természeti értékek*

Fontos lenne Dombóvár és környéke természeti értékeiről szóló információkat is elérhetővé tenni. Ezt a részét az adatbázisnak részben a kondavolgy.hu weblap információi alapján és a közgyűjteményekben fellelhető anyagok tartalmából lehetne felépíteni.

11. *Linkgyűjtemény*

Végül szükség lenne egy link-gyűjteményre, amely a legfontosabb országos adatbázisokra, könyvtárak katalógusára mutat, például: OSZK, Magyar Digitális Képkönyvtár, MATARKA, EPA, Fortepan, MOKKA stb.

A fent említett menüpontoknak az weboldalon belül külön keresőfelületet kellene biztosítani, de a menüpontok közötti átjárhatóságot biztosítani kell kereszthivatkozással. Tehát, ha valaki egy helyi épületre keres rá, a róla szóló információk mellett a felhasználónak legyen lehetősége az adatbázis többi részét is elérni, például az építésről szóló szócikk, a fotógaléria, a róla szóló irodalom, a könyvtárban fellelhető irodalom, televíziós felvétel, külső adatbázisokban található információkra.

A könyvtári munka során azt tapasztaljuk, hogy Dombóvár Város Könyvtára olvasószolgálatához beérkező referenz kérdések kb. 25%-át a helyismeretre vonatkozó információs szükségletek teszik ki.

Kérem, hogy a 2016. évi intézményi költségvetés tervezésénél e kiemelt, fontos feladatot figyelembe venni szíveskedjenek!

Dombóvár, 2015. december 3.

Tisztelettel:

.....

könyvtárvezető